

**Tɔnɔ kɔlɔ Pooli na pɔpɔni o pa
KORENTI TIINƏ
o ki bule tin
Tɔnɔ kɔlɔ Pooli na pɔpɔni o
pa Korenti tiinə o ki bule tin
na bri dɔbam kɔlɔ tin mu
tuntu**

Kɔ loori Pooli na pɔpɔni tɔnɔ kɔm kuntu o pa We nɔɔna balɔ na wɔ Korenti ni tin, ba wɔ nɔɔna badaara ya cɔgi Pooli wɔ, yi ba vin ni Pooli suni o yi Zezi Krisi tintɔnɔ.

Pooli nan kaani-ba, yi o pa ba lwarɔ ni o soe-ba yi o lagi si ba fɔgi daani.

O de yigə o bri o na yaari te, di We na zən-o te tin (1:1-11).

O laan ma bri cam dilɔ na wɔ wɔm di bantu titari ni tin wɔnɔ, di Zezi na pɛ-o ni si o ma kaani-ba te tin. O bri-ba kuntu, beɲwaanɔ o ya manɔ o bwe-ba zanzan tɔnɔ kɔdɔn wɔni, yi o nan jigɔ wɔpɔlo zanzan di o bwem dim na pɛ ba lani ba wurɔ ba yagi kəm-balwaarɔ tin (1:12—7:16).

Pooli nɔɔni səbu-lɔ wɔnɔ ba na ki We nɔɔna balɔ na zɔuri Zude ni yi ba yi yinigə tiinə tin nɲwaanɔ. O loori-ba si ba pa di ba wɔ-yonɔ mu (pɔɔrim 8-9).

Pooli laan ma bagɔ balɔ na ba sɛ ni wɔm yi We tintɔnɔ tin, o bri ni nɔɔna bam kuntu fɔgi vwan mu (pɔɔrim 10-13).

¹ Amu Pooli wɔɔ We na kuri dɛ DI tɛtɛ wɔɔɔɔɔ sɛ a taa yɛ Zezi Kriɛi tɛtɛɔɔɔ tɛn mu pɔpɔnɛ tɔɔ kɔntɔ, yɛ dɛ ko-bu Timoti mu tɔɔɔ o wɛli-nɛ. Dɛ pɔpɔnɛ sɛ dɛ pa abam balɔ na yɛ We kɔɔɔ kɔm wɔ nɔɔna yɛ á zɔɔɔ Korenti nɛ tɛn, ku wɛli dɛ We nɔɔna maama balɔ na zɔɔɔ Akayi tɛtɛ dɛm maama nɛ tɛn.

² Dɛ Ko We dɛ dɛ Yuutu Zezi Kriɛi wɔ pa abam yazurɛ dɛ yu-yoɔɔ.

We na tiini DI zɛni dɛbam te tɛn

³ Pa-na dɛ ki We le. Dɛntɔ mu yɛ dɛ Yuutu Zezi Kriɛi Ko, yɛ DI yɛ dɛbam Ko wɔɔ na jɔɔ dɛbam ɔwaɔa tɛn. DI maa yɛ We dɛlɔ na zɛni nɔɔna sɛ ba bɛcara taa zurɛ maɔa maama tɛn. ⁴ Dɛ na wɔ yaara yalɔ maama wɔnɛ, dɛntɔ mu yɛni DI pa dɛ bɛcara zurɛ, sɛ ku pa dɛ wanɛ dɛ zɛni balɔ dɛ na wɔ yaara dwi maama wɔnɛ tɛn sɛ ba dɛ bɛcara taa zurɛ, nɛ We na zɛni dɛbam dɛ te tɛn. ⁵ Zezi Kriɛi na yaari zanzan tɛn, dɛbam dɛ tɔɔɔ dɛ na yaara yantɔ donɔ mu. Dɛ nan na ɔwɛ dɛd-o tɛn, dɛ ta wɔ tɔɔɔ dɛ na zɛnɛ We tee nɛ, nɛnɛnɛ DI na zɛni Zezi Kriɛi lanyɛranɛ te tɛn. ⁶ Kɔntɔ ɔwaanɛ, dɛbam na wɔ yaara wɔnɛ, ku yɛ sɛ ku zɛni abam mu sɛ á bɛcara taa zurɛ, sɛ á daari á taá tɔɔɔ We cwɛɔɔ lanyɛranɛ. We nan na pɛ dɛbam dɛ bɛcara zurɛ, ku yɛ sɛ abam dɛ na zɛnɛ yantɔ donɔ mu, sɛ á wanɛ á na dam á vɔ á wɔ á zɔɔɔ kɛɔkɛɔ yaara yam wɔnɛ, nɛ dɛbam dɛ na nɛ yaara te tɛn. ⁷ Kɔntɔ, dɛbam jɔɔ tɛna dɛ abam, bɛɔwaanɛ dɛ ye nɛ, abam na tɔɔɔ á na dɛbam yaara yam donɔ tɛn, á dɛ wɔ tɔɔɔ á na zɛnɛ We tee nɛ.

⁸ Dí ko-biə-ba, dí lagı dí pa abam lwarı yaara yalɔ maama dí na nɛ Azi tıni dım ni tın mɔ. Dí na nɛ cam dıɔ tın tiini dı dana dı dwe dıbam, yı dí yaá bɔŋı ni dí wó ga dí ŋwıa. ⁹ Dí nan na zıgı tɔbıni yigə ni kuntu tın, kɔ yı sı kɔ pa dí daa yı taá tıgı dí tıtı dam mɔ, sı dí daarı dí kı dí wɔ-dıɔba dı Wɛ dıɔ na jıgı dam Dı paı nɔɔna bi ba yagı tɔbıni tın. ¹⁰ Wɛ nan mɔ vrı dıbam yaara yalɔ na cana ni tɔbıni te tın wɔni, yı Dı ta wó vrı dıbam kuntu doŋ mɔ. Dí maa jıgı tına Wɛ tee ni, ni Dı ta wó vrı dıbam tɔbıni jıŋa ni. ¹¹ Abam nan wó zəni dıbam dı á na wó loori Wɛ á pa dıbam tın. Kuntu, nɔɔna zanzan na loori Wɛ, kɔ pa dí na zənə, kɔ nan wó pa nɔɔna zanzan dı kı Wɛ le, dı Dı na jɔŋı ba lɔro kɔm ba na loori dıbam ŋwaanı tın.

Woŋo kɔɔ ŋwaanı Pooli na ləni o wɔbɔŋa sı o daa yı ve ba te tın

¹² Dıbam na jıgı wɔpɔlo tın, kɔ yı sı dí ye dí bıcarı ni, ni dí tɔgı cwəŋə dı wɔ-pɔŋo mɔ, dı dí na brı dí wɔ dı abam te tın. Kɔ nan yı Wɛ mɔ zəni dıbam yı dí yı kuntu. Kɔ daı dı nabiinə swan, kɔ yı Wɛ zaanı dım ŋwaanı mɔ dí tɔgı cwəŋə kuntu doŋ nɔɔna maama yigə ni, kɔ na dwe dıdı abam yigə ni. ¹³ Dí na pɔpɔni kɔɔ dí pa abam tın ba jıgı wo-səgıru. Á wó wantı á karımı yı á ni tı kuri. ¹⁴ Abam nan ni dıbam na kı kɔɔ tın fɔnfɔn yıranı mɔ. Amɔ nan jıgı tına ni á wó ba á ni kɔ kuri fastı fastı, sı de dım dí Yuutu Zezi Krisi na wó joori o ba tın, sı abam laan taá jıgı wɔpɔlo dıbam ŋwaanı, ni dıbam dı na jıgı wɔpɔlo dı abam te tın.

15-16 Amu na tiini a jigi abam ciga kuntu tun, a ya de yigə a buhi si a ba abam te mu, si a daaru a ke a vu Masidvanu, si a na zigı da a maa joorə, si a daa ta togi á te, si ku pa á na zənə kuni bile. Kuntu á laan ya wó wani á wəli-ni si a ke a vu Zude. 17 Amu na buhi si a ba yi a wu wani a na cwəhə tun, á pai si amu yi niə yale yale tu mu na? Amu na yəni a buhi si a ki kəm dilu tun, á pai si ku yi amu titi yiranu zənə ηwaanu mu na? Abam buhi ni amu yi wulu na yəni o wi een yi o joori o wi aye tun mu na? 18 Wε nan yi ciga tu yi DI ye ni dibam na te kulub dí brı abam tun dau niə yale, nınεeni een di awo na gwaanı daanı te tun. 19 Dibam nan na brı abam Wε ciga kam te tun, amu di Siliven di Timoti pe á lwarı Zezi Kresi wulu na yi Wε Bu wum tun na yi te. Wuntu dau niə yale yale tu. Wuntu nan mu yi wulu na wi een yiranu tun. 20 Zezi na wi een tun, dí manı si dí lwarı ni Wε na goni ni si DI ki kulub maama DI pa dibam tun yi ciga mu. Kuntu ηwaanı mu, dí na yəni dí warı Wε, dí togi Zezi Kresi ηwaanı dí wi «Amina», si ku pa Wε taa jigi zulə dibam tee ni.

21 Ku yi Wε mu pai dibam di abam maama zigı kəhkəh Zezi Kresi togiım dım wonu. Ku ta yi dintu mu kuri dibam si dí taá yi DI tuntəhna.

22 Wε ma ki DI Joro kum dí bicara ni si ku brı ni dí yi DI nɔɔna. DI Joro kum ma pa dí da yigə dí lwarı ni dí laan wó ba dí na Wε wo-laaru tılu maama DI na tihi dibam ηwaanı tun.

23 Wε mu yi amu maana tu. Amu na te kulub tun na yi vwan, si DI gu-ni. Amu na joori a ləni a wubuhə si a daa yi ba abam te Korenti ni tun,

ku yi si a yi ba a pa á daa na wu-cɔɔɔ mu. ²⁴ Ku nan dai ni dɔbam yi balu na wú fin abam di á na manɔ si á ki á wu-dɔɔɔ di We te tin, beɲwaanɔ abam manɔ á se-DI di pu-dia. Dí nan yi balu na wú wɛli di abam dí tɔɲi, si á taá jigi wɔpolo We ɲwaanɔ tin mu.

2

¹ Mu ku kuri a joori a buɲi a wɔni, si a daa yi ba abam te, si ku yi pa wu-cɔɔɔ daa ta wura. ² Abam mu yi balu na wú wanɔ á pa amu taa jigi wɔpolo tin. Kuntu, amu na tu abam te, yi ku pa á wu cɔɔɔ, nɔɔn-nɔɔnu daa bá ta wura o na wú wanɔ o pa a na wɔpolo. ³ Ku yi kuntu ɲwaanɔ mu a ya pɔpɔni tɔnɔ kum a pa abam. Amu deen ba lagi si a ba abam te, si ku pa amu wu cɔɔɔ di abam. Ku nan manɔ si á taá yi balu na pai amu wu poli tin mu. Amu nan jigi abam ciga ni, amu na jigi wɔpolo abam di jigi wɔpolo mu. ⁴ Amu deen na pɔpɔni tɔnɔ kum a pa abam tin, a wu tiini ku cɔɔɔ zanzan, yi liə jigi-ni ku pa a yi-na nunɔ zanzan abam ɲwaanɔ. Amu na pɔpɔni te tin, ku dai si ku pa á wɔru cɔɔɔ. Ku nan yi si á wanɔ á lwarɔ amu na tiini a soe abam ku ja gaali te tin mu.

A manɔ si á yagi á ma ce wulu na ki o cɔɔɔ tin

⁵ Nɔɔnu wulu na ki o cɔɔɔ tin, ku dai amu yiranɔ wu mu cɔɔɔ did-o, ku yi abam maama mu, si a nan yi zanɔ a ɲɔɔni a ja gaali, a ye si abam zanzan wɔru mu cɔɔɔ. ⁶ Abam zanzan na pe o na cam tin, ku manɔ si á laan yag-o mu. ⁷ Á nan manɔ si á yagi á maa ce-o mu, si á daari á taá

ki-o lanyirani, si o bicari taa zurə. Ku na dau kuntu, o wu na tiini ku cogi, kuú pa o wubɔɔa vugimi. ⁸ Kuntu ɲwaani a loori abam si á pa o lwarɪ nɪ á so-o. ⁹ Amu na puɔpuɔni tɔno kum tin, ku yi si a maasi abam a nii, á wú se á togi amu ni dɪm woɲo maama baɲa nɪ naa á bá se mu. ¹⁰ Abam na yagi noɔnu wulu kəm á ma ce-o, amu di wú yagi a ma ce-o mu. Ku na manɪ si a yagi a ma ce noɔnu wulu, ku yi abam ɲwaani mu a ki kuntu Zezi Kriɪi yigə nɪ. ¹¹ Ku nan manɪ si dí duri noɔnu wum ɲwaɲa kuntu, si ku yi pa sɔtaani na cwəɲə di wani dɪbam. Beɲwaani dí manɪ dí ye dɪntu na buɲɪ si di pa dɪbam tusi te tin.

Liə na jaani Pooli Trvasi nɪ te tin

¹² Amu na ve a yi tuɔ kulu yiri na yi Trvasi si a tooli Zezi Kriɪi kwər-ywəɲə kam a bri noɔna tin, a ne nɪ dí Yuutu wum ya pɛ-nɪ cwəɲə si a tolika. ¹³ Nan di kuntu di, a wu ne wu-zuru di a na beeri dí ko-bu Titi je a ga tin. A na wu ne-o tin, a ma bani noɔna bam yi a daari a ke Masɪɔvani.

Dí na ne wɔno Zezi Kriɪi yiri ɲwaani te tin

¹⁴ Nan pa-na dí taá ki We le. Beɲwaani dɪntu mu pai Zezi Kriɪi wɔno, yi dí togi o kwaga maɲa maama, si dí taá pai noɔna lwarɪ We kwərə kam je maama, nɪnɛɛni woɲo kulu lwəm na ywənə yi di zaɲɪ di jagɪ je maama te tin. ¹⁵⁻¹⁶ Dɪbam nyɪ di lwəm dilu na ywənə tin mu We yigə nɪ, dí na bri noɔna Zezi Kriɪi ciɲa kam tin ɲwaani. Dɪbam nyɪ di lwəm dɪm kuntu mu noɔna maama tee nɪ. Ku na yi balu na lagɪ ba ga ba ɲwɪa We tee nɪ

tɪn, lɪwəm dɪm kɔntɔ maa paɪ ba ye nɪ tʊʊnɪ wɔ́ ja-ba. Kɔ nan na yɪ balɔ Wɛ na vrɪ ba ŋwɪa tɪn, lɪwəm dɪm wɔ́ ta jɪgɪ ywəəni ba tee nɪ, dɪ pa ba ye nɪ baá na Wɛ ŋwɪ-dɔŋa kam. Wɔɔ mu yɪ sɪ o tɔŋɪ tɪtɔŋ-kamunu kɔm kɔntɔ? ¹⁷ Nɔɔna zanzan na brɪ Wɛ kwərə kam te tɪn, ba paɪ kɔ nɪ dɪ pipɪu mu sɪ ba na nyɔɔrɪ kɔ baŋa nɪ. Dɪbam nan daɪ kɔntɔ dɔŋ. Wɛ na tɔŋɪ dɪbam tɪn, dɪ yəni dɪ kwe dɪ wɔ maama mu dɪ maa brɪ Dɪ cɪga kam, bɛŋwaanɪ dɪ zɪgɪ Wɛ yɪgə nɪ mu dɪ ŋɔɔna, dɪ na yɪ Zezi Krisi tɪntɔŋna tɪn ŋwaanɪ.

3

Wɛ ni-dɔvri dɪlɔ Dɪ na goni tɪn na jɪgɪ dam kɔ gaali te tɪn

¹ Abam badaara nan daa ta wɔ́ bɔŋɪ nɪ dɪ lagɪ dɪ brɪ dɪ tɪtɪ mu dɪ dɪ na ŋɔɔnɪ te tɪn. Abam nan maŋɪ á ye dɪbam na yɪ te, yɪ á daa wɔ maŋɪ sɪ á jɔŋɪ twaanɔ tɪlɔ na brɪ dɪbam cɪga na yɪ te tɪn nɔɔna badaara tee nɪ. Abam nan wɔ maŋɪ sɪ á pɔpɔnɪ tɔnɔ kɔlɔ na brɪ dɪbam na yɪ te tɪn á pa nɔɔn-nɔɔnɔ. Nɔɔna badonnə nan mu maŋɪ sɪ ba kɪ kɔntɔ, sɪ kɔ daɪ dɪbam. ² Abam tɪtɪ nan mu brɪ dɪbam cɪga na yɪ te tɪn. Abam nɪ dɪ tɔnɔ mu te kɔ na pɔpɔnɪ dɪbam bɪcarɪ nɪ, yɪ nɔɔna maama wɔ́ wanɪ ba karɪmɪ yɪ ba kwəri ba lwarɪ tɪn. ³ Abam na jɪgɪ á ŋwɪa te tɪn nɪ dɪ tɔnɔ mu Zezi Krisi na tɔgɪ dɪbam ŋwaanɪ o pɔpɔnɪ. O nan na pɔpɔnɪ te tɪn, o mɛ Ŋwɪa Tɔ Baŋa-Wɛ Joro kɔm mu o pɔpɔnɪ, sɪ kɔ daɪ bərə mu o mɛ o pɔpɔnɪ. Pɔpɔnɪm dɪm kɔntɔ nan wɔ kɪ kandwarpɪlɛ baŋa nɪ, o pɔpɔnɪ-dɪ nabiinə bɪcara nɪ mu.

⁴ Dí ye ní kúntú yí cígá mú, dí Zezi Krisi ná pé dí lwarí ní Wé mú tǔjí dúbám tǔn. ⁵ Kú nan dáú dí dúbám títi dam mú dí wó wani dí ma tǔjí Wé títǔja yam. Kú yí Wé mú pái dúbám dam yí dí maa tǔja. ⁶ Dí ma pá dí yí Dí tǔntǔjna kúntú, sí dí taá brí nǔǔna Dí ní-dúúrí dím Dí ná goni tǔn ná yí te tǔn. Dí ní-dúúrí dím kúntú nan bá tǔgí cullu tǔlú bá dǔén ná pǔpǔnǔ tǔn. Dǔntú nan tǔgí dí Wé Joro kúm dam mú. Cullu tǔm nan pái tǔbǔnǔ mú náí cwǔǔǔ dí jaanǔ nabiinǔ. Kú daari Wé Joro kúm nan mú pái nabiinǔ ná ǔwǔa Wé tee ní.

⁷ Kú ná yí Wé ná kwe Dí cullu tǔm Dí kí Moyisi jǔja ní sí ó pá Dí nǔǔna bam tǔn, Dí dǔén pǔpǔnǔ-tí Dí kí kandwa-pǔlé baǔja ní mú. Wé dǔén ná kwe-tí Dí kí Moyisi jǔja ní kúntú tǔn, Dí paari-zulǔ yam maa tiini ya wǔra, yí kú pá Moyisi yibiyǔ tiini ka nyǔna. Ó yibiyǔ kam nyǔnǔm dím ná pǔpǔlǔ Yisǔrayelǔ tiinǔ bam yíǔ dí pá bá warí bá níí ó seeni tǔn wó bá ké. Nan dí cullu tǔm ná jaanǔ tǔbǔnǔ mú tí bá tǔn, tí daa tá jǔgí Wé paari-zulǔ. ⁸ Kú daari Wé Joro kúm nan ná wǔli nǔǔna te tǔn laan wó pá Wé paari-zulǔ yam tiini ya ja gaalǔ. ⁹ Wé cullu tǔm ná brí ní nǔǔna wó ga bǔra Dí tee ní yí tí tá jǔgí paari-zulǔ te tǔn, Wé ná wǔli nǔǔna sí bá ná cígá Dí tee ní te tǔn laan wó tá tiini kú jǔgí paari-zulǔ kú ja gaalǔ. ¹⁰ Kú ná yí cígá tǔn, wǔǔǔ kǔlú ya ná jǔgí zulǔ tǔn daa bá jǔgí zulǔ, zǔm wǔǔǔ kúm ná tiini kú jǔgí paari-zulǔ kú ja gaalǔ tǔn ǔwǔaani. ¹¹ Wé cullu tǔm dǔén wǔra dí Dí paari-zulǔ yam, yí tǔntú bá tí ké. Kú daari Dí zǔnǔ yalú ná wó tá wǔra maǔja maama tǔn wó pá Dí paari-zulǔ yam tiini ya tá wǔra ya ja gaalǔ.

¹² Dí na jigi tɔna dɪ Wɛ kɔntɔ donɔ tɪn mu te dí wai dí brɪ Dɪ cɪga kam jaja. ¹³ Dɪbam nan bá sɛgi kulɔkulɔ nɪnɛnɪ Moyisi dɛɛn na kwe gɔrɔ o ma kwɛli o yiɔ tɪn. O dɛɛn kɪ kɔntɔ sɪ Yisɪrayɛli tiinɔ bam mu yi taa nai o yibiyɔ kam nyɪnɪm dɪm na wɔra dɪ ti tɪn. ¹⁴ Bantɔ wɔbɔɔa ma tɪ, yi ku pa ba na karɪmɪ twaanɔ tɪlɔ na brɪ Wɛ dɛɛn na goni ni Dɪ pa Moyisi tɪn, ba warɪ ba lwarɪ Dɪ cɪga kam kuri. Ku yi nɪnɛnɪ gɔrɔ kɔm daa ta mu kwɛli ba yiɔ dɪ zɪm maama. Ku nan yi Zezi Krisi mu wɔ pa gɔrɔ kɔm kɔntɔ dwanɪ nɔɔnɔ wɔlɔ na sɛ-o tɪn yiɔ nɪ. ¹⁵ Nan dɪ zɪm maama dɪ, bantɔ na karɪmɪ Moyisi twaanɔ tɪm, ba ba ni ku kuri, gɔrɔ kɔm kɔntɔ na kwɛli ba yiɔ tɪn nɔwaaɪ. ¹⁶ Nɔɔnɔ nan na lɛni o wɔ o sɛ dí Yuutu wɔm, kɔɔ pa gɔrɔ kɔm dwanɪ kɔntɔ tu yiɔ nɪ. ¹⁷ Dí Yuutu wɔlɔ dí na nɔɔnɪ o wɔɔo yo seeni tɪn, ku lagɪ ku ta nɪ Wɛ Joro mu. Wɛ Joro kɔm nan na wɔ nɔɔnɔ wɔlɔ tee nɪ tɪn, o laan te o titɪ mu. ¹⁸ Dɪbam balɔ maama na sɛ Zezi tɪn daa ba jigi gɔrɔ kulɔ na kwɛli dí yiɔ tɪn. Ku maa pai dí wai dí nii dí Yuutu wɔm paari-zulɔ yam jaja. Dí na nii-o kɔntɔ tɪn, ku maa pai dí laan lɛni dí nyɪ nɪ o titɪ te, sɪ dí taá wai dí brɪ o paari-zulɔ yam na yi te tɪn, sɪ ya taa fɔgi ya pulɔ ya wɛli da. Dí Yuutu Joro kɔm titɔɔa yam mu tɪntɔ.

4

Dɪbam na bwɛnɔ yi Wɛ zɛni dɪbam te tɪn

¹ Dɪbam bá ga baari, bɛnɔwaaɪ Wɛ lanyɪranɪ kɛm dɪm nɔwaaɪ mu Dɪ pɛ dɪbam titɔɔɪ dɪm kɔntɔ. ² Dɪbam nan jigi dí titɪ mu dɪ wɛnɔ tɪlɔ

nɔɔna na səgi ba kɪ yɪ tɪ jɪgɪ cavɪra tɪn. Dɪ nan ba ganɪ nɔɔna dɪ swan, naa dɪ lɛni Wɛ taanɪ dɪm. Dɪ yɔɔrɪ dɪ brɪ Wɛ cɪga kam mɔ jaja, sɪ kɔ pa nɔɔna maama lwarɪ nɪ dɪ na kɪ te tɪn tɔgɪ cwəŋə Wɛ yigə nɪ. ³ Dɪ na brɪ Wɛ kwər-ywəŋə kam te tɪn kuri na səgi nɔɔna tee nɪ, kɔ yɪ balɔ na lagɪ ba ga ba ŋwɪa Wɛ tee nɪ tɪn yɪranɪ má mɔ ka səgi ba tee nɪ. ⁴ Bantɔ ba sɛ Wɛ cɪga kam, bɛŋwaanɪ sɔtaanɪ dɪlɔ na di dam lɔgɔ kɔntɔ baŋa nɪ tɪn mɔ pɛ ba wɔbɔŋa vugimi. Dɪ kɪ kɔntɔ, sɪ ba yɪ wanɪ ba na pooni dɪlɔ Wɛ kwər-ywəŋə kam na lagɪ ka pa-ba tɪn mɔ. Kwər-ywəŋə kam kɔntɔ brɪ Zezi Kriɪ paari-zulə na yɪ te tɪn mɔ. Wɔntɔ mɔ nyɪ dɪ Baŋa-Wɛ fasɪ. ⁵ Dɪbam na yəni dɪ tɔɔlɪ Wɛ kwərə kam te tɪn, kɔ dai nɪ dɪ tɪtɪ mɔ dɪ jɪgɪ dɪ brɪ nɔɔna. Dɪ nan brɪ nɔɔna nɪ Zezi Kriɪ mɔ yɪ nabiinə Yuutu, yɪ dɪbam yɪ balɔ na tɔŋɪ dɪ pa abam o ŋwaanɪ tɪn mɔ. ⁶ Baŋa-Wɛ mɔ yɪ wɔlɔ na maŋɪ o ta o wɪ: «Pooni zəŋɪ lim wɔnɪ». Dɪntɔ nan ta mɔ yɪ dɪlɔ na pɛ pooni ba dɪ zəŋɪ dɪ bɪcara nɪ tɪn, sɪ dɪ lwarɪ Dɪ paari-zulə yam na yɪ te, yɪ yantɔ mɔ dɪ naɪ Zezi Kriɪ yibiyə nɪ.

⁷ Wɛ na pɛ dɪbam tɪtɔŋɪ dɪm kɔntɔ tɪn, kɔ nyɪ dɪ Dɪ kwe wəənu tɪlɔ na yɪ lɔnnɪ nyɪm tɪn mɔ Dɪ kɪ kamɔrɔ kɔɔra wɔnɪ. Dɪ na nyɪ dɪ kɔɔra kɔntɔ tɪn, kɔ brɪ nɪ kɔ dai dɪbam tɪtɪ dam, kɔ yɪ Wɛ dam-fɔrɔ kɔm ŋwaanɪ mɔ. ⁸ Yaara zanzan yəni ya yɪ dɪbam, yɪ ya warɪ dɪ yigə ya cɪ. Liə yəni ya tiini ya ja dɪbam, yɪ ya warɪ dɪbam wɔbɔŋa ya cɔgɪ. ⁹ Nɔɔna yəni ba bɛɛsɪ dɪbam, Wɛ nan ba fɔgɪ Dɪ yagɪ dɪbam. Dɪ dɔna yəni ba magɪ dɪbam ba dɪ tɪga nɪ, yɪ ba ba fɔgɪ ba gɔɪ dɪbam.

¹⁰ Dɪbam jɪgɪ Zezi tʊʊnɪ dɪm yaara yam doŋ mu dɪ ɲwɪa wʊnɪ maŋa maama, sɪ kʊ brɪ nɪ Zezi ɲwɪa kam mu wʊ dɪbam wʊnɪ. ¹¹ Dɪbam ɲwɪa kam wʊnɪ maŋa maama dɪ wʊ tʊʊnɪ nɪ nɪ mu, dɪ na sɛ Zezi tɪn ɲwaaɪ, sɪ kʊ pa Zezi ɲwɪa kam taa wʊ dɪ yɪra yalʊ na wʊ ba ya tɪ tɪn wʊnɪ. ¹² Kʊntʊ, dɪbam zɪgɪ tʊʊnɪ yɪgə nɪ mu maŋa maama, sɪ abam wanɪ á na ɲwɪa Wɛ tee nɪ.

¹³ Kʊ maŋɪ kʊ pʊpʊnɪ Wɛ tɔnɔ kʊm wʊnɪ kʊ wɪ: «Amʊ na kɪ a wʊ-dɪdʊa dɪ Wɛ tɪn mu pɛ a ɲɔɔna.» Dɪbam dɪ na jɪgɪ wʊ-dɪdʊa dɪ Wɛ kʊntʊ doŋ tɪn mu paɪ dɪ ɲɔɔnɪ Dɪ cɪga kam. ¹⁴ Dɪbam ye nɪ Wɛ mu bi dɪ Yuutu Zezi Dɪ pa o yaɪgɪ tʊʊnɪ, yɪ Dɪ ta wʊ bi dɪbam dɪ, sɪ dɪ na ɲwɪa Dɪ tee nɪ dɪ na ɲwɪ dɪ Zezi tɪn ɲwaaɪ. Kʊntʊ mu Wɛ wʊ pa dɪbam dɪ abam maama tɔgɪ daanɪ dɪ vu dɪ zɪgɪ Dɪ yɪgə nɪ. ¹⁵ Dɪ na kɪ te maama tɪn yɪ abam zənə ɲwaaɪ mu. Kʊntʊ ɲwaaɪ, Wɛ wʊ vrɪ nɔɔna zanzan Dɪ zaanɪ dɪm ɲwaaɪ, yɪ kʊʊ pa ba taa kɪ-Dɪ le zanzan yɪ ba zuli-Dɪ kʊ ja gaali.

Dɪ wʊbʊŋa maŋɪ sɪ ya taa tɔgɪ Wɛ-sɔŋɔ wəənu tɪm mu

¹⁶ Kʊntʊ ɲwaaɪ mu dɪ bá ga baarɪ. Kʊ na yɪ nabiinə yɪra yalʊ dɪ na jɪgɪ tɪn, ya kwɪn ya ve mu de maama sɪ ya ba ya bugɪ. Kʊ daarɪ kʊ na yɪ dɪ jwəəru tɪm, Wɛ fɔgɪ Dɪ kwɛ-tɪ mu de maama. ¹⁷ Lele kʊntʊ dɪ jɪgɪ yaara finfin mu, yɪ ya bá daanɪ. Ya nan wʊ pa dɪ ba dɪ na paarɪ-zulə zanzan Wɛ tee nɪ sɪ kʊ taa ve maŋa kalʊ na ba tɪ tɪn, yɪ paarɪ-zulə yam kʊntʊ wʊ tiini ya dwəni yaara yam ya na mai te tɪn. ¹⁸ Kʊntʊ ɲwaaɪ mu dɪ wʊbʊŋa ba tɔgɪ lʊgʊ baŋa wəənu tɪlʊ na nai

dí yiə tɪn. Dí wɔbɔŋa nan tɔgɪ wəənu tɪlɔ na ba nai dí yiə tɪn mɔ. Bɛŋwaani dí yiə na nai wəənu tɪlɔ tɪn yəni tɪ ba daana. Kɔ daari tɪlɔ na ba nai dí yiə tɪn wó ta wɔra sɪ kɔ taa ve maŋa kalɔ na ba ti tɪn.

5

¹ Dɪbam yɪra yam dí na jɪgɪ lɔgɔ baŋa nɪ tɪn nyɪ dí vwe mɔ dí na zɔɔri dí wɔni. Dí nan ye nɪ, vwe dɪm kɔntɔ na cɔgɪ, Wɛ wó pa dí na digə Dɪ sɔŋɔ nɪ sɪ dí taá zɔɔri da. Kɔ dai nabiinə mɔ lɔgɪ digə kam kɔntɔ. Ka nan wó ta wɔra maŋa kalɔ na ba ti tɪn. ² Kɔntɔ ŋwaani mɔ dɪbam yəni dí kɔna dí cam, yɪ dí fra tiini ya zɔ Wɛ-sɔŋɔ kɔm, dí na lagɪ sɪ Wɛ pa dí zɔ digə kalɔ Dɪ na lagɪ Dɪ pa dɪbam tɪn ŋwaani. ³ Wɛ na pɛ dí zɔ digə kam kɔntɔ nɪnɛɛni dí na zɔ gɔɔ te tɪn, dí daa bá ta nyɪ nɪ nɔn-kalambwəəlu te. ⁴ Dí ta na zɔɔri dí lɔgɔ baŋa vwe dɪm wɔni tɪn, dí yəni dí kɔni mɔ nɪ dí zɪŋɪ zɪla mɔ te. Kɔ nan dai nɪ dí lagɪ sɪ dí dɪ dí yɪra yam mɔ dí yagɪ. Dí lagɪ sɪ dí zɔ ya-dɔɔra yalɔ Wɛ na tiŋi Dɪ sɔŋɔ nɪ sɪ Dɪ pa dɪbam tɪn mɔ, sɪ Dɪ ŋwɪ-dɔŋa kam laan pa dí yɪra yalɔ na wó tɪ tɪn daa yɪ taa jɪgɪ kuri. ⁵ Baŋa-Wɛ tɪtɪ mɔ kwe dɪbam sɪ dí ba dí na ya-dɔɔra yam kɔntɔ Dɪ tee nɪ, yɪ Dɪ pa dɪbam Dɪ Joro kɔm, sɪ kɔ da yigə kɔ pa dí lwarɪ nɪ dí laan wó ba dí na wo-laaru tɪlɔ Wɛ na tiŋi sɪ Dɪ pa dɪbam tɪn maama.

⁶ Kɔntɔ ŋwaani mɔ dí jɪgɪ pu-dɪa maŋa maama, yɪ dí ye nɪ, dí ta na jɪgɪ lɔgɔ baŋa yɪra yam tɪn mɔ pai dí ta wɔ ve dí Yuutu wɔm sɔŋɔ.

⁷ Kɔ dai nɪ dí yiə maŋɪ ya na Wɛ-sɔŋɔ kɔm

wænu tum kuntu. Dí nan kɪ dí wu-dɪdɔa dɪ Wɛ nɪ dí wó na-tɪ. ⁸ Kuntu mu paɪ dí jɪgɪ pu-dɪa, yɪ dí ye nɪ kúv ta lamma ku pa dɪbam sɪ dí yagɪ dí yɪra yalɔ na yɪ lɔgɔ baɲa nyɪm tɪn, sɪ dí daari dí vu dí taá wu dí Yuutu wɔm sɔŋɔ nɪ. ⁹ Kuntu ɲwaani mu dí kwaani dí lagɪ sɪ dí kɪ kulɔ na wó poli dí Yuutu wɔm wu maɲa maama tɪn, dí na wu tɪga baɲa nɪ naa dí zɪ ve Wɛ-sɔŋɔ dɪ. ¹⁰ Beɲwaani dɪbam maama maɲɪ sɪ dí ba dí zɪgɪ Zezi Kriɪi yigə nɪ sɪ o di dɪbam taani. Nɔɔnɔ maama maɲɪ sɪ o jɔɲi kulɔ na maɲɪ dɪ o kikiə yalɔ maama o na kɪ lɔgɔ baɲa nɪ tɪn, ku na yɪ o kəm-laaru naa o kəm-balwaaru.

Zezi Kriɪi na fɔgɪ o kwɛ nɔɔna dɪ Baɲa-Wɛ daani te tɪn

¹¹ Kuntu ɲwaani dí ye dí na maɲɪ sɪ dí taá kwari dí Yuutu wɔm te. Mu ku kuri dí kwaana sɪ dí pa nɔɔna lwarɪ Wɛ cɪga kam. Wɛ ye dɪbam wu lanyɪrani. Amu nan buɲɪ nɪ abam dɪ wó ta ye kuntu á bɪcara nɪ. ¹² Ku nan dai nɪ dɪbam lagɪ sɪ dí brɪ dí tɪtɪ mu dɪ abam. Dí lagɪ sɪ dí zəni abam mu, sɪ á wani á taá jɪgɪ wɔpolo dɪbam ɲwaani. Kuntu mu á wó wani á vɪn balɔ na tu abam te, yɪ ba jɪgɪ tɪra dɪ ba na brɪ ba tɪtɪ te, yɪ ba yigə tərə dɪ ba wɔru na yɪ te tɪn.

¹³ Abam paɪ dɪbam ba jɪgɪ swan mu na? Ku nan na maɲɪ ku yɪ kuntu dɪ, ku yɪ Wɛ ɲwaani mu. Dí nan jɪgɪ swan, ku yɪ abam zənə ɲwaani mu. ¹⁴ Dí na kɪ kulɔ maama tɪn, ku yɪ Zezi Kriɪi sono kum ɲwaani mu. Beɲwaani dí ye lanyɪrani nɪ nɔɔnɔ dɪdɔa mu tɪga o ləni nɔɔna maama yuu nɪ, yɪ kuntu brɪ nɪ ba maama dɪ tɔgɪ dɪd-o ba tɪ

mu. ¹⁵ Zezi tigi ba maama nwaani mu, si balu na nwi tin daa yi taa nwi ni ba titi na lagi te tin, si ba taa nwi wulu na lani ba yuu ni o ti yi o joori o bi o yagi tuntu tin nwaani.

¹⁶ Kuntu nwaani dibam daa ba kuri noonu dawuni ni nabiina wubuna na yi te tin. Dibam deen ya jigi wubuna yantu don mu didaani di na nii Zezi Krisi te tin. Lele kuntu di nan daa ba jeeli kuntu don. ¹⁷ Noonu wulu na nwi di Zezi Krisi tin, ku bri ni o jigi We nwi-duna kam mu, yi o nwi-done kam ke. O nwi kam maama laan lani ka ji nwi-duna mu. ¹⁸ Ku yi We mu ki ku maama. Dintu mu tagi Zezi Krisi nwaani DI fogi dibam di DI titi daani, yi DI daari DI pa dibam tituni dum kuntu, si di bri noonu si ba di We fogi daani. ¹⁹ Di yani di bri noonu ni Ba-na-We de Zezi Krisi nwaani mu DI fogi nabiina di DI titi daani, ku pa We daa ba jeeli ba lwarim. DI ma tuni dibam si di taá bri noonu DI fogim dum kuntu na yi te tin.

²⁰ Ku nan yi dibam lani Zezi Krisi yuu ni mu si di taá bri noonu We ciga kam kuntu. Ku maa nyi di We titi mu togi dibam nwaani DI noonu di abam. Di nan loori abam Zezi Krisi nwaani si á se, si á di We fogi daani. ²¹ Zezi Krisi mu yi wulu na ba jigi lwarim tin. We nan pe dibam lwarim dum togi wuntu, si ku pa di taá jigi ciga mu We tee ni wuntu nwaani.

6

¹ Dibam na weli di We di tuni DI tituna yam tin, di loori abam si á yi zani á pa We zaani dum

DI na pe abam tun ji kafe. ² Baŋa-We maŋi DI ta DI wi:

«Maŋa kalu na maŋi di a wubuŋa tun,
amu se nmu loro kum.

De dilu na maŋi si a vri nmu tun,
amu zani nmu.»

Nii-na! We zane maŋa kam yiə. Ku yi zim mu
DI lagi DI vri abam.

Pooli na yaari We tituŋa yam ŋwaani te tin

³ Di na tuŋi We ŋwaani tun, di ba lagi si noon-
noonu na cwəŋə o lwe di tituŋi dum. Kuntu
ŋwaani mu di ba ki kulɔ na wu cɔgi noonu wu si
o yi da We tun. ⁴ Di nan kwaan di bri di titi ni di
yi We tintuŋna mu wono maama wuni. Di yəni
di vo di wu mu, ku na yi yaara naa cam di wu-
cɔgo wuni. ⁵ Ba magi dibam yi ba jaani dibam
ba ki puina digə ni kuni zanzan. Ba maa yeeri
dibam. Di maa yəni di tuŋi tituŋ-cɛera. Di maa
ba do di sui, yi di puini di titi di kana. ⁶ Di ma
mai wu-pono di yəno di wu-zuru di maa tuŋa, yi
di ta kwəri di ki noona lanyirani. Di maa jigi We
Joro kum dam di sono ciga ciga. ⁷ Di maa ŋoonu
We ciga kam di bri noona, yi di jigi We dam di
ma di tuŋa. Di na yɔori di togi ciga cwəŋə te
tun, ku nyi di di na ze jara zila jazum di jagwiə
te tun mu. ⁸ Noona badonnə pai dibam zulə, yi
badaara gooni dibam. Babam maa twi dibam,
yi badaara pai dibam ciga. Badonnə maa pai
di yi balu na ganu noona tun, yi di nan yɔori di
togi ciga mu. ⁹ Badaara te ba wi, ba yəri dibam,
yi noona maama yagi ba ye dibam lanyirani.
Badonnə ma pai di lagi di ti mu, yi di nan ta

ηωι. Ba pai dí nai cam, yi ba nan wu wani ba gu dibam. ¹⁰ Nɔɔna maa pai dí wu cɔga, yi dí nan ta jigi wɔpolo maɲa maama. Nɔɔna pai dí yi yinigə tiinə mu, yi dí yagi dí wəli nɔɔna zanzan di wo-laaru. Nɔɔna pai dí ba jigi kulukulu mu, yi dí nan jigi woɲo maama Wε yigə ni.

¹¹ Dí badonnə Korenti tiinə-ba, dí kwe dí bicara maama mu dí ma ηɔɔni di abam jaja. Dibam tiini dí soe abam di dí bicara maama. ¹² Ku nan dai dibam mu cigi sono kulɔ na wu dibam di abam laɲa ni tin daani, ku yi abam mu ciga. ¹³ Amu nan loori abam ni á yi a biə mu te, si á taá jigi amu sono kum doɲ á bicara ni.

Jwənə di Baɲa-Wε na ba tɔɲi daani te tin

¹⁴ Abam nan yi zaɲi á kwe á titi á wəli di balu na ba tɔɲi Zezi tin, si lanyirani di balɔɔ ba jigi wəl-dɔɔɔ daani. Pooni di lim di nan ba jigi wəl-dɔɔɔ. ¹⁵ Zezi Krisi di sutaani bá wani ba taa jigi ni-didwi. Wulɔ na sɛ Zezi tin di wulɔ na wu sɛ-o tin bá wani ba taa jigi wubɔɲ-didwi. ¹⁶ Jwənə nan bá wani ya taa jigi wəl-dɔɔɔ di Wε titi digə. Dibam nan mu nyi di Wε digə kam DI na zɔɔri ka wɔni tin. Beɲwaani Wε maɲi DI ta DI wi:

«Amu wú ta zɔɔri a nɔɔna bam wɔni,
yi a wɔra di ba.

Amu wú ta yi bantu Wε,
yi ba di wú ta yi amu nɔɔna.»

¹⁷ Kontu ηwaani mu Wε tagi DI wi:

«Abam maɲi si á li á titi balu na wu sɛ amu tin
titari ni,
si á daari á pɔɔri á titi di ba.

Á fɔgi á ci á titi di wəənu tɪb maama na yi wo-
zɔɔna tɪn.

Kuntɪ mɪ amɪ wú jɔŋi abam.

¹⁸ Amɪ wú ta yi abam Ko,

yi abam di wú ta yi amɪ biə.»

Mɪ dí Yuutu Baŋa-Wɛ dɪb na jɪgi dam wəənu
maama baŋa ni tɪn na tagi te.

7

¹ A badon-sonnu-ba, Wɛ na goni Dɪ ni dɪm Dɪ
pa Dɪ nɔɔna bam kuntɪ tɪn, kɪ maama yi dɪbam
ŋwaani mɪ. Mɪ kɪ kuri, á pa-na dí li dí titi
wo-zɔɔna yalɪ maama dí na wú kɪ yi ya cɔgi dí
yɪra dɪdaani dí wɔbɔŋa tɪn wɔni. Pa-na dí taá
kwaana dí jɪgi wɔ-pɔŋo fasi, dí na kwarɪ Wɛ tɪn
ŋwaani.

Pooli na jigi wɔpolo wɔŋo kɪbɪ ŋwaani tɪn

² Pa-na dɪbam sono taa wɔ á bɪcara ni. Dɪbam
nan wɔ kɪ abam wɔlɔwɔlɔ wo-balɔɔ. Dí wɔ
kɪ dí cɔgi nɔɔn-nɔɔnɔ yigə. Dí nan wɔ pini
abam wɔlɔwɔlɔ wɔŋo. ³ Amɪ wɔ tagi kuntɪ
sɪ kɪ yáali abam. Amɪ manɪ a ta di abam ni,
kɪlɔkɪlɔ bá wani kɪ pɔɔri dɪbam di abam sono
kɪm daani, kɪ na yi ŋwɪa naa tɔbɔni di. ⁴ Amɪ
tiini a jɪgi abam cɪga, yi a jɪgi wɔpolo zanzan
abam ŋwaani. Kuntɪ ŋwaani mɪ, yaara yalɔ
maama na jɪgi dɪbam tɪn, amɪ ta jɪgi baari yi
a tiini a jɪgi wɔpolo.

⁵ Bɛŋwaani, dɪbam na ve dí yi Masɪdɔbani tɪn,
dí wɔ nɛ siun di finfin di. Cana dɔwi tɔri tɔri
tiini ya ja dɪbam. Nɔɔna dɛɛn magɪ kantɔgɔ di
dɪbam, yi fɔbɔni tiini di zɔ dɪbam. ⁶ Wɛ nan yi
dɪb na zəni nɔɔna balɔ wɔrɔ na cɔgi tɪn, yi Dɪ

pa ba bɪcara pəni tɪga nɪ. Dɪ ma pa dɪbam dɪ bɪcara pəni tɪga nɪ, dɪ Dɪ na pɛ Titi ba dɪbam te tɪn. ⁷ Kʊlɔ na pɛ dɪbam wɔ poli tɪn mʊ yɪ sɪ o na tu o ta abam na zən-o te á pa o bɪcarɪ pəni tɪga nɪ tɪn, sɪ kʊ daɪ o na tu o wɔ dɪbam tee nɪ tɪn yɪranɪ mʌ ɲwaanɪ. O ma ta o brɪ dɪbam amʊ fra na tiini ya jɪgɪ abam te, dɪ á wɔrʊ na tiini tɪ cɔgɪ dɪ á na kɪ kʊlɔ na wɔ manɪ tɪn. O ta ma ta abam na kwaana á zɪgɪ amʊ kwaga nɪ te tɪn. Amʊ na ni abam ɲwa kʊntʊ tɪn, kʊ pɛ amʊ wɔ tiini kʊ poli.

⁸ Amʊ nan ye nɪ, a na pʊpʊnɪ tɔnɔ kʊlɔ a pa abam tɪn mʊ pɛ á jɪgɪ wɔ-cɔgɔ. Amʊ nan ta wɔ joori a za wɔbʊɲa dɪ a na pʊpʊnɪ-kʊ te tɪn. Kʊ-yigə nɪ tɪn, amʊ wɔbʊɲa ya wai ya zai dɪ a tɔnɔ kʊm na pɛ abam wɔ cɔgɪ tɪn, kʊ nan wɔ tiini kʊ daani. ⁹ Amʊ laan nan jɪgɪ wɔpɔlo. Kʊ daɪ abam wɔ na cɔgɪ tɪn ɲwaanɪ mʊ a jɪgɪ wɔpɔlo, kʊ yɪ á wɔ-cɔgɔ kʊm na pɛ á ləni á wɔ te tɪn mʊ. Á wɔ-cɔgɔ kʊm manɪ dɪ Wɛ na lagɪ te tɪn mʊ, sɪ dɪbam wɔ kɪ abam wo-lɔɲɔ. ¹⁰ Bɛɲwaanɪ, nɔɔnʊ na jɪgɪ wɔ-cɔgɔ kʊlɔ na manɪ dɪ Wɛ wɔbʊɲa tɪn, kʊv pa o ləni o wɔ o daari o na ɲwɪa Wɛ tee nɪ, yɪ kʊntʊ bá wanɪ kʊ pa o ta nɪ, o ya na maanɪ. Kʊ daari, nɔɔnʊ nan na jɪgɪ wɔ-cɔgɔ nɪ balʊ na yəri Wɛ tɪn te, kʊv pa wʊntʊ ga o ɲwɪa Wɛ tee nɪ. ¹¹ Á nan maanɪ-na á nii wɔ-cɔgɔ kʊlɔ na yɪ Wɛ wɔbʊɲa tɪn na pɛ á ləni wəənu tɪlʊ á ɲwɪa wʊnɪ. Kʊ pɛ á laan sɪnɪ á yɪə dɪ Wɛ tɔgɪm, yɪ á kwaanɪ sɪ á brɪ nɪ á wɔ tɔgɪ á kɪ lwarɪm dɪm kʊntʊ. Kʊ ta ma pa banɪ jɪgɪ abam dɪ wo-lɔɲɔ kʊlɔ na kɪ abam tɪtarɪ nɪ tɪn. Fʊʊnɪ ma zʊ abam, yɪ amʊ fra jɪgɪ

abam. Á ma tiini á kwaanı sı á laan tıŋı Wε na lagı te tın, yı á vanı wulı na kı wo-lɔŋɔ kum tın zwe. Abam na kı kulı maama tın brı nı á ba jıgı wo-lɔŋɔ kəm dım kuntu wɔnı.

¹² Amı na pupunı tɔŋɔ kum a pa abam tın, kɔ daı wulı na kı o cɔgı tın ɲwaanı, kɔ nan daı o na kı lwarım dım dı wulı tın dı. Amı nan lagı sı a pa abam mı lwarı jaja Wε yıgə nı, nı abam kwaanı zanzan dıbam ɲwaanı. ¹³ Kɔ yı kuntu ɲwaanı mı dı bicara pəni tıga nı.

Kɔ nan daı kuntu yıranı má. Dıbam ta jıgı wɔpolo kɔ ja gaalı, dı na ne sı Titi wɔ poli dı abam tın ɲwaanı dı abam na pε o na baarı tın. ¹⁴ Amı na lagı a tıŋ-o sı o ba abam te tın, amı tee abam funfun a brı-o. Abam nan wɔ pε cavıra ja amı dı a na tee abam te tın. Kuntu tın, dıbam na tee abam dı brı Titi te tın jıgı cıga mı, nı dı na yəni dı te cıga dı abam maŋa maama te tın. ¹⁵ O na tu abam te tın, á jeer-o lanyıranı dı ya-sıv, yı á daarı á se o nı. Kuntu, o na yəni o guli abam gulə, kɔ paı o tiini o jıgı abam sono kɔ ja gaalı.

¹⁶ Amı tiini a jıgı wɔpolo dı abam, a na jıgı abam cıga wɔŋo maama wɔnı tın ɲwaanı.

8

Zezi nɔɔna bam na maŋı sı ba taa wəli daanı te tın

¹ A ko-biə-ba, dı lagı sı dı pa abam lwarı Wε na kı Zezi nɔɔna balı na wɔ Masıdvanı tınnı dım nı tın yu-yoŋo te tın mı. ² Ba ne maŋım zanzan dı yaara yalı na yi-ba tın, yı ba nan ta jıgı wɔpolo

ku ja gaali. Di yinigə na tiini ka jigı-ba tun dı, ba daa ta zəni nɔɔna lanyıranı dı wu-yoŋo. ³ Ku yı cıga mu, ba wəli nɔɔna ku maŋı dı ba titı na jigı te tın, yı ba ta yəni ba paı ku dwəni ba titı na wó daarı kulı tın. ⁴ Ba titı nan mu me ba wubıŋa ba loori dıbam sı dí pa-ba cwəŋə, sı ba taa tɔgı ba wəli Wε nɔɔna balı yinigə na jigı-ba Zeruzalem nı tın. ⁵ Ba na pe te tın tiini ku dwe dıbam ya na tıni nı baá pa te tın. Ba nan maŋı ba da yigə ba kı ba titı dí Yuutu wum jıŋa nı mu, yı ba daarı ba kı ba titı dıbam dı jıŋa nı, sı ku maŋı dı Wε wubıŋa na lagı te tın. ⁶ Kuntu ŋwaanı mu dí loori Titi wulı na maŋı o puli o jɔŋı abam səbu-lıw kum tın, sı o joori o ba abam te o wəli abam sı á tıŋı tıtıŋı dım kuntu á ti. ⁷ Abam na tɔgı Wε cwəŋə te tın maŋı ku lana ku ja gaalı, dı á na jigı wu-dıdwa dı Wε yı á tɔɔlı Dı kwərə kam lanyıranı yı á jigı yəno te tın. Á ta kwəri á kwaanı dı Wε tıtıŋa yam, yı á tiini á soe dıbam. Kuntu ŋwaanı kwaanı-na sı á taá pa á wurı ywəmmə dı tıtıŋı dım kuntu.

⁸ Amu nan ba lagı sı a fıın abam dı á na wó la səbu kum te tın. Amu nan pe abam mu lwarı nɔɔna badaara na tiini ba kwaanı ba wəli ba donnə te tın. Kuntu mu abam wó wanı á brı nı á sıni á soe á donnə. ⁹ Abam maŋı á ye yu-yoŋo kulı dí Yuutu Zezi Krisi na pe o nɔɔna bam tın. Wuntu mu se o yagı o na maŋı o jigı jıjıgırv tılv maama tın, yı o daarı o ji yinigə tu abam ŋwaanı, sı ku wanı ku pa abam ji jıjıgırv tiinə Wε tee nı o yinigə kam ŋwaanı. ¹⁰ Amu nan na bıŋı te tın, kúv ta lana sı á kwaanı á ti tıtıŋı dılv abam na maŋı á puli tın. Bım dılv na ke tın,

abam mu yi balu na de yigə á la səbu, yi abam daa ta mu de yigə á jigı ku wobuŋa. ¹¹ Nan tuŋi-na tituŋi di m kuntu á vu á ti di wobuŋ-ŋona, ni á na maŋi á li wobuŋa te tin, si á taá pai ku maŋi di á na jigı te tin. ¹² Beŋwaanı, abam na li wobuŋa si á wəli nɔɔna tin, ku ba cɔga di woŋo kum na mai te tin maama. A nan maŋi si á wəli nɔɔna ku maŋi di kulb á na jigı tin mu, si ku dai ni ku gaali te á na jigı tin. Zənə yam kuntu don lana We tee ni.

¹³ Ku nan dai ni amu lagı si a pa abam taá wəli nɔɔna si bantv sin, si abam titi daari á ji yinigə tiinə mu. Ku yi si á taá təli daani mu. ¹⁴ Lele kuntu abam juŋa gara, yi á wú wani á wəli balu yinigə na jigı-ba tin. Ku daari, yinigə na tu ka ja abam di, bantv di daa wú wani ba wəli abam di ba na jigı kulb tin. Kuntu mu á maama wú ta təli daani. ¹⁵ Ku nyi di ku na pupuŋi We tɔnɔ kum wuŋi ku wi:

«Nɔɔnv wulv na ne wɔdiu zanzan tin daa wu daari kulb kulb.

Wulv nan na ne funfun tin nyim daa wu mur-o.»

¹⁶ Dí nan ki We le di Di na pe Titi wobuŋa si o kwaanı o wəli abam, nınɛɛni dıbam na lagı si dí wəli abam te tin. ¹⁷ O ma se dıbam na loor-o si o ki kulb abam wəlim ŋwaanı tin. Wuntu titi nan maŋi o li wobuŋa si o ba abam te, beŋwaanı o tiini o lagı si o wəli abam. ¹⁸ Dí nan lagı si dí pa dí ko-bu wodon mu toŋı di wuntu o ba. O maa yi wulv Zezi nɔɔna bam maama na nıg-o di o na bri We kwər-ywəŋə kam te tin. ¹⁹ Ba ta ma kwəri ba li-o si o taa toŋı di dıbam o jaani səbu kulb dí na ma dí zəni yinigə tiinə tin o ve Zeruzalem. Dí

na wæli nɔɔna bam kuntu tin, ku yi si dí Yuutu wɔm mu na zulæ, yi ku bri ni dí lagi si dí taá wæli nɔɔna. ²⁰ Dí nan kwaani dí yiri dí titi mu, si nɔɔn-nɔɔnu yi na cwəŋə o yáali dɔbam, di dí na lai səbu-fɔɔ kum yi dí cɛ-ku dí ma tɔŋi te tin baŋa ni. ²¹ Dí nan kwaani si dí ki kulɔ na lana dí Yuutu wɔm yigə ni di nabiinə di yigə ni tin mu.

²² Kuntu mu dí daa ta lagi si dí tɔŋi dí ko-bu wɔdoŋ si o tɔŋi di bantɔ o ba á te. Wənu zanzan wɔni mu dí maas-o, yi dí lwarɔ ni o kwaana di Wɛ titɔŋa yam. O jigi abam ciga lanyɔranɔ, yi ku pa o tiini o bɔŋi si o wæli abam. ²³ Ku na yi Titi, dɔbam mu tɔŋi daani dí tɔŋi abam ŋwaani. Ku daari ku na yi badaara bam, ku yi Zezi nɔɔna bam mu li-ba si ba taa tɔŋa, si ku pa Zezi Kri si na zulæ. ²⁴ Kuntu, kwaani-na si ku pa ba lwarɔ ni á soe á donnə, si Zezi nɔɔna bam lwarɔ ku ni ni. Kuntu, ba laan wó lwarɔ ni, dí na jigi wɔpolo di abam te tin siini ku yi ciga mu.

9

¹ Ku na yi di zənə yalu abam na wó tɔŋi á pa Wɛ nɔɔna balɔ yinigə na jigi-ba tin, amu daa wɔ maŋi si a pɔpɔni kulɔkulɔ a ma wæli da a bri abam. ² Bɛŋwaani a maŋi a ye ni abam jigi wɔbɔŋa si á wæli-ba, yi a tee abam Masɔɔvanɔ tiinə bam yigə ni. A bri-ba ni, abam balɔ na zɔɔri Akayi tɔni dɔm ni tin maŋi á ti á yigə si á la səbu kum, ku zigi deen bɔm dɔm ni mu. Masɔɔvanɔ tiinə bam na lwarɔ abam na tiini á kwaani si á wæli nɔɔna te tin, ku ma pa si ba zanzan wɔbɔŋa tɔŋi kəm dɔm kuntu doŋ. ³ Amu

nan buɲi si a pa dí ko-biə bam ba abam te, si ku pa dɪbam na tee abam te tɪn yi ba ku ji kafɛ. Kuntɔ mu wó pa á wanɪ á ti á yigə nɪɛɛnɪ amu na maɲɪ a ta kɔlɔ a bri-ba tɪn. ⁴ Ku na dai kuntɔ, Masɪdvanɪ tiinə bam na tɔgɪ dɪ amu ba ba abam te yi ba lwarɪ nɪ á ta wɔ ti á yigə, kú pa cavura ja dɪbam dɪ dí na wɪ dí jɪgɪ á cɪga te tɪn. Ku ma wó pa cavura ja abam dɪ. ⁵ Kuntɔ ɲwaanɪ mu amu buɲi nɪ ku maɲɪ si a loori dí ko-biə bam, si ba da yigə ba wuuri ba ba abam te. Kuntɔ wó pa á wanɪ á la pɛera yam á ti, nɪɛɛnɪ á na maɲɪ á ta nɪ á wó kɪ te tɪn, si dí laan ba dí jonɪ. Amu lagɪ si á ma á wɔ-yonɔ mu á pa səbu kum, si á yi ta kɔrɔ ɲwaanɪ.

⁶ Ku nyɪ dɪ nɔɔnɔ na dugi wəənu finfin te tɪn mu, kuntɔ tu wó ba o na finfin mu. Ku daari wɔlɔ na dugi zanzan tɪn, kuntɔ tu wó ba o na zanzan mu. ⁷ Nɔɔnɔ maama nan maɲɪ si o pa si ku maɲɪ dɪ o na li o wɔbɔɲa te tɪn mu, si ku dai dɪ wɔ-cɔgɔ naa nɔɔnɔ na fi-o tɪn ɲwaanɪ. Wɔlɔ na pai dɪ wɔpolo tɪn, Wɛ soe kuntɔ tu mu. ⁸ Wɛ nan jɪgɪ dam si Dɪ pa abam Dɪ zaanɪ dɪm maama, si ku pa á taá jɪgɪ kɔlɔ maama á na lagɪ tɪn maɲa maama, yi á daa ta wó ta jɪgɪ ku gaalɪ si á taá ma kɪ wo-laarɔ dwi maama, ⁹ nɪ Wɛ tɔnɔ kum na tagɪ ku wɪ:

«Nɔn-ɲum pɔɔrɪ o wəənu mu o pai yinigə tiinə, yi o kəm-laarɔ tɪm wó ta wura mɪmaɲa maama.»

¹⁰ Ku yi Wɛ mu pai nɔɔna wo-dwə yi ba duə, yi Dɪ daari Dɪ pa-ba wɔdiu yi ba dɪ. Dɪ nan daa ta wó zəni abam si á wanɪ á wəli nɔɔna dɪ kəm-laarɔ zanzan, nɪ á na du wəənu zanzan te

tɪn. Kuntɔ mʊ á kəm-laaru tɪm laan wó ba tɪ kɪ dagɪm, nɪ faa na dagɪ te tɪn. ¹¹ Wɛ wó pa á taá jɪgɪ wo-laaru dwi maama, sɪ á wanɪ á taá wɛli nɔɔna lanyɪranɪ. Kuntɔ mʊ wó pa nɔɔna zanzan taa kɪ Wɛ le, ba na jonɪ abam zənə yam dɪbam tee nɪ tɪn ɲwaanɪ. ¹² Abam na jɪgɪ Wɛ nɔɔna bam á wɛli te tɪn mʊ pai ba nai kʊlʊ ba ya na gɛ tɪn. Kʊ nan dai kuntɔ yɪranɪ, kʊ ta wó pa nɔɔna zanzan tiini ba taa kɪ Wɛ le kʊ ja gaali. ¹³ Abam zənə yam kuntɔ mʊ wó brɪ nɪ á tɔgɪ Wɛ cɪga cɪga, yɪ kʊ pa Dɪ na zulə zanzan, dɪ nɔɔna bam na lwarɪ nɪ á sɪnɪ á sɛ Zezi Krisi kwər-ywəŋə kam nɪ á na manɪ á ta te tɪn. Wɛ ta wó na zulə nɔɔna tee nɪ, dɪ á na lɪ á wəənu á ma zəni-ba, yɪ á daari á pa nɔɔna badonnə dɪ te tɪn. ¹⁴ Ba ma wó ta loori Wɛ abam ɲwaanɪ, yɪ baá ta soe abam dɪ ba wʊ maama, dɪ Wɛ na tiini Dɪ kɪ abam yu-yoŋo kʊ ja gaali tɪn ɲwaanɪ.

¹⁵ Pa-na dí kɪ Wɛ le Dɪ na wɛli dɪbam maama dɪ Dɪ pɛɛrɪ dɪlʊ na ba jɪgɪ doŋ tɪn ɲwaanɪ.

10

Pooli ɲɔɔnɪ Wɛ na pɛ-o dam sɪ o ma tɔŋɪ Dɪ tɪtɔŋa te tɪn

¹⁻² Amʊ Pooli mʊ loori abam sɪ á cəgɪ. Abam badonnə tɛ á wɪ, amʊ na wʊ abam tee nɪ, a yəni a yɪ wʊlʊ na zurə dɪ abam tɪn mʊ. Kʊ daari, amʊ na təri abam tee nɪ, a yəni a cana mʊ dɪ abam. Kʊ nan yɪ Zezi Krisi wʊlʊ na nɪgɪ nɔɔna yɪ o jɪgɪ ba ɲwanɪ tɪn ɲwaanɪ mʊ a loori abam sɪ á ləni, sɪ a na tu abam te, sɪ a daa yɪ kɪ kəm-cɛɛrɪ dɪ abam. Kʊ nan na yɪ balʊ na buŋɪ nɪ

dí títuŋa tɔgɪ nabiinə wɔbɔŋa na yɪ te tɪn, a ye lanyɪranɪ nɪ amɔ wɔ ta jɪgɪ baarɪ sɪ a wanɪ a bwɛ-ba. ³ Kɔ yɪ cɪga, dí sɪnɪ dí yɪ nabiinə mɔ, kɔ nan dai nabiinə wɔbɔŋa mɔ dí ma dí janɪ sɪ dí vɪn kɔlɔ maama na yɪ balɔrɔ tɪn. ⁴ Kɔntɔ maa nyɪ dɪ dí lagɪ dí kɪ jara mɔ te, kɔ nan dai nabiinə jara zɪla mɔ dí jɪga. Kɔ yɪ Wɛ dam mɔ dí jɪga, yɪ dí maa cɔgɪ Wɛ dɔna bam dam. Dí cɔgɪ wɔbɔŋa yalɔ na paɪ ya jɪgɪ swan yɪ ya yagɪ ya yɪ vwan tɪn, ⁵ yɪ dí yáalɪ zaasɪm dílɔ maama na zaŋɪ sɪ dɪ cɪ nabiinə Wɛ cɪga kam wɔnɪ tɪn. Dí maa wanɪ wɔbɔŋa yam kɔntɔ maama dam, yɪ dí paɪ ya lɔni ya sɛ Zezi Krisi ni. ⁶ Kɔntɔ, abam na sɛ Zezi Krisi ni dɪm á ti, dɪbam laan wɔ wanɪ dí vanɪ balɔ maama na wɔ abam tɪtarɪ nɪ yɪ ba ba sɛ tɪn zwa.

⁷ Maanɪ-na á nii kɔ na yɪ te tɪn. Abam wɔlɔ na jɪgɪ cɪga nɪ o yɪ Zezi Krisi nɔɔnɔ, kɔntɔ tu maŋɪ sɪ o lwarɪ nɪ dɪbam dɪ yɪ Zezi nɔɔna mɔ nɪ wɔntɔ te. ⁸ Kɔ nan na yɪ amɔ na tiini a brɪ abam a tɪtɪ dɪ Wɛ na pɛ dɪbam ni dílɔ tɪn ŋwaanɪ, amɔ ba kwarɪ cavura dɪ kɔntɔ. Dí Yuutu wɔm pɛ dɪbam ni dɪm kɔntɔ, sɪ dí taá ma dí kwɛ abam mɔ, sɪ kɔ dai sɪ dí ma cɔgɪ abam. ⁹ Amɔ ba lagɪ sɪ abam bɔŋɪ nɪ a pɔpɔnɪ a twaanɔ tɪm sɪ a ma fugɪ abam mɔ. ¹⁰ Abam badaara tɛ nɪ, wəənu tɪlɔ amɔ na pɔpɔnɪ a twaanɔ tɪm wɔnɪ tɪn mɔ cana, yɪ tɪ ta kwəri tɪ dana. Kɔ daari, amɔ tɪtɪ na wɔ á tee nɪ, a yɪ zurim yɪranɪ mɔ, yɪ a ni-taanɪ ba kɪ kɔlɔkɔlɔ. ¹¹ Balɔ na yəni ba tɛ kɔntɔ doŋ tɪn maŋɪ sɪ ba lwarɪ nɪ, dí na təri abam tee nɪ yɪ dí pɔpɔnɪ wəənu tɪlɔ maama tɪn yɪ bɪdwi mɔ dɪ dí na wɔ abam tee nɪ yɪ dí kɪ te tɪn.

¹² Kɔ na yɛ balɔ na brɛ ba tɪtɪ tɪn, dɪbam ba lagɪ sɪ dɪ nyɪnɪ dɪ tɪtɪ dɪ bantɔ dɪ nii, naa dɪ ta nɪ dɪbam dɪ bantɔ maɪ daanɪ. Bantɔ ba jɪgɪ swan. Ba yɛnɪ ba maɪ ba tɪtɪ wɔbɔɔnɔ mu ba maa manɪ daanɪ ba nii ba na yɛ te tɪn. ¹³ Kɔ nan na yɛ dɪbam, dɪ ba lagɪ sɪ dɪ tee dɪ tɪtɪ sɪ kɔ gaalɪ Wɛ na pɛ dɪbam tɪtɔnɪ dɪlɔ sɪ dɪ taá tɔnɪ tɪn. Kɔ yɛ Wɛ mu pɛ dɪbam tɪtɔnɪ dɪm kɔntɔ sɪ dɪ tɔnɪ abam tɪtarɪ nɪ, yɛ dɪbam manɪ sɪ dɪ kɪ wɔpɔlɔ dɪ kɔntɔ mu. ¹⁴ Kɔntɔ, dɪbam wɔ gaalɪ sisɛm dɪlɔ Wɛ na pɛ dɪbam tɪn, dɪ dɪ na tu abam te dɪ tɔɔlɪ Zezi Krisi kwɛr-ywɛnɔ kam tɪn. ¹⁵ Dɪbam ba tee dɪ tɪtɪ nɔɔna badonnɔ tɪtɔnɔ banɔ nɪ, sɪ dɪ gaalɪ sisɛm dɪlɔ Wɛ na pɛ dɪbam tɪn. Dɪ nan jɪgɪ tɪna nɪ á na jɪgɪ wɔ-dɪdɔa dɪ Wɛ te tɪn wɔ fɔgɪ kɔ kɪ dam, sɪ kɔ pa tɪtɔnɔ yalɔ dɪ na tɔnɪ abam nɔwaanɪ tɪn wanɪ ya puli zanzan, sɪ kɔ manɪ dɪ tɪtɔnɔ yalɔ Wɛ na pɛ dɪbam tɪn. ¹⁶ Kɔ daa ta wɔ pa dɪ na cwɛnɔ dɪ tɔɔlɪ Wɛ kwɛr-ywɛnɔ kam dɪ gaalɪ abam na zɔɔrɪ je sɪlɔ nɪ tɪn. Kɔntɔ mu dɪ ba tee dɪ tɪtɪ dɪ Wɛ tɪtɔnɔ yalɔ Dɪ tɪntɔnɔ badonnɔ na manɪ ba tɔnɪ tɪn. ¹⁷ Kɔ nan pɔpɔnɪ Wɛ tɔnɔ kɔm wɔnɪ kɔ wɪ: «Wɔlɔ na lagɪ sɪ o kɪ wɔpɔlɔ tɪn, sɪ o pa kɔ taa yɛ dɪ Yuutu wɔm nɔwaanɪ.» ¹⁸ Bɛnɔwaanɪ, kɔ dai nɔɔnɔ wɔlɔ na paɪ o tɪtɪ cɪga tɪn sɪnɪ o jɪgɪ cɪga mu, kɔ nan yɛ wɔlɔ dɪ Yuutu wɔm na brɛ nɪ o yɛ cɪga tu tɪn mu.

11

Pooli tagɪ dɪ Korenti tiinɔ bam sɪ ba cɪ ba tɪtɪ dɪ vwan karanyɪna tiinɔ bam

¹ Abam nan kwaani si á ja á bicara di amu na lagɪ a ta jwɛrim dilɔ finfin tɪn. Á nan ja á bicara di amu! ² Amu ba se abam ŋwaani, ni We di na ba se Di noona ŋwaani te tɪn. Amu lagɪ si a ki abam Zezi Kisi juɲa ni mu, si kulɔkulɔ yi cɔɔɔ abam. Ku maa nyɪ di abam yi ni buko wɔlɔ na wɔ cɔɔɔ tɪn mu amu na goni ni si a kwe a pa noonu didua, yi noonu wɔm kuntu mu yi Zezi Kisi. ³ Amu nan jigi liɛ mu di abam ni noona badaara wɔ sugɪ abam si á daa yi se Zezi Kisi di á bicara maama, ninɛɛni sɔtaani deen na jigi bisankwɪa di ki swan di ganɪ Awa te tɪn. ⁴ Benwaani, noonu wɔdon na tu abam te yi o bri abam wɛɛnu Zezi yiri ŋwaani yi ti ba toɔɔ dibam zaasɪm diɪm, á yɛni á se mu mwalɪ mwalɪ. Á maa yɛni á se joro kulɔ na dai We Joro kum á na maɲɪ á jɔɲi tɪn, yi á daa ta se kwɛr-ywɛɲɛ kadon, ka na dai Zezi kwɛr-ywɛɲɛ kalɔ dibam na bri abam tɪn.

⁵ Ku na yi balɔ na paɪ ba yi Zezi tintɔɲna yi ba pa ba dwe maama tɪn, amu ye si a wɔ muri ba yigɛ ni di finfin di. ⁶ Amu na maɲɪ a warɪ a ŋɔɔni ni bantɔ te, a swan vɪrɪ a ye kulɔ a na ŋɔɔni tɪn, yi maɲa maama dí maa yɛni dí pa á lwarɪ ni dí jigi swan wonɔ maama wɔni jaja.

⁷ Amu na tu abam te a bri We kwɛr-ywɛɲɛ kam tɪn, ku yi zaani mu a tɔɲɪ a pa abam. Amu tu a titɪ si ku pa abam mu na yiri. Á buɲɪ ni a ki a tusi mu na? ⁸ Amu deen na wɔ abam tee ni a tɔɲɪ kuntu tɪn, a jɔɲɪ a ŋwɪrɔ je-ge mu Zezi noona bam tee ni, ninɛɛni a vri bantɔ mu si a ma tɔɲɪ a pa abam te. ⁹ Amu na yɛni a ga wonɔ maɲa kam a na wɔ á tee ni tɪn, a ba yaari abam wɔlɔwɔlɔ.

Ku nan yi dí ko-biə balu na nuŋi Masıdvanı ba ba tın mu jaanı kulı maama a na lagı tın ba ba ba pa-nı. Amu deen na maŋı a ba yaarı abam tın, a daa ta bá yaarı abam. ¹⁰ Amu na jıgı Zezi Krisi cıga kam te tın, a na beeri a vu je dı je Akayi nı, nɔɔn-nɔɔnu bá wanı o cı amu yigə dı wɔpolo kulı a na jıgı a ma tɔɔlı We kwər-ywəŋə kam zaanı tın. ¹¹ Amu nan na kı kuntu tın, ku brı nı a ba soe abam mu na? We nan ye nı amu soe abam.

¹² Amu nan ta wó ta tɔŋı zaanı nı a na maŋı a kı te tın, sı ku pa balu na lagı sı ba brı ba tıti nı ba tɔŋı nı dıbam te tın daa yi na cwəŋə ba brı ba tıti kuntu. ¹³ Bantu na kı te tın, ku yi ba ganı nɔɔna mu. Ba maa paı ba yi Zezi Krisi tıntɔŋna mu, yi ku nan yi vwan mu. ¹⁴ Kuntu nan dai wo-kınkagılı. Sutaanı tıti wai dı ləni dı brı nı dı yi maleka kalı na jıgı We pooni tın mu. ¹⁵ Kuntu ŋwaanı ku ba cana sı sutaanı tıntɔŋna dı ləni ba brı ba tıti nı ba yi tıntɔŋna balu na tɔgı We cıga kam tın. Ku kweelim je nı mu bantu nan wó ba na cam sı ku maŋı dı ba tıtɔŋa na yi te tın.

Pooli na yaarı te We tıtɔŋa yam ŋwaanı tın

¹⁶ Amu daa ta joori a loori abam sı á yi buŋı nı amu yi joro mu. Abam nan na maŋı á buŋı nı a yi kuntu mu, sı á kwaanı á ja á bıcara, sı a wanı a na cwəŋə a brı a tıti finfın nı bantu te. ¹⁷ Amu na lagı a ŋɔɔnı te a ma brı a tıti dagım tın, ku ba tɔgı dí Yuutu wɔm wɔbuŋa, ku nyi dı jwərım mu te. ¹⁸ Nɔɔna zanzan nan na yəni ba tɔgı nabiinə wɔbuŋa ba ma brı ba tıti tın, amu dı wai a brı kuntu doŋ. ¹⁹ Abam yəni á se balu na

yi jwæru tun mwali mwali di wupolo, yi á pa ku yi swan mu á jiga. ²⁰ Abam yæni á se wulu maama na tu abam te yi o jigi fifuon naa o di nyõõri á baɗa ni tun, naa o na ganɩ abam o vri tun, naa o na gooni abam tun, naa o na lœ abam pupwaanu tun. ²¹ Ku nan na yi dibam, dí bwænə si dí se dí ki abam kuntu don. Kuntu nan wó ta jigi cavura na?

Nõõnu nan na wu kwarɩ cavura si o bri o titi di kulɔ o na ki tun, amu di bá kwarɩ cavura si a ki kuntu don, si a nõõni jwærim. ²² Bantu bri ni ba yi Zwifə ciga ciga mu, amu di nan suni a yi Zwifu mu. Bantu bri ni ba yi Yisrayeli tiinə mu, amu di nan yi Yisrayeli tu mu. Ba wɩ ba kuri nuɗi Abraham dwi tiinə wɔni mu, amu di kuri nan nuɗi daani mu. ²³ Bantu bri ni ba tɔɗi Zezi Kriɩ titɔɗa mu, amu nan tɔɗi-ya a dwe-ba. (Amu na nõõni te tun nyi di a yuu mu tərə te.) Amu na tɔɗi a pa Zezi te tun tiini ku cɛ a yira ku dwæni bantu. Ba jaani amu ba ki pɩna digə ni kuni zanzan ku dwæni bantu. Ba daa ta ma magi amu zanzan ku dwæni bantu. Amu de tɔɔni te kuni zanzan a ke. ²⁴ Zwifə yigə tiinə bam jaani amu kuni binu ba magi balaari yi fiinto-nugu (39). ²⁵ Rom tiinə bam di ma ja-ni kuni bitɔ ba magi di da-lõɗɔ. Maɗa kadoɗ ni nõn-kõgõ ma duli-ni di kandwa si ba gu. Kuni bitɔ mu a zu naboro a tɔɗi nɩnu kum wu, yi ku ba ku cõɗi ku maɗi na bam wɔni. Kuni bidwi mu amu din na bam baɗa ni titi di wia maama. ²⁶ Amu na yæni a beeri maɗa maama tun, a ne cana zanzan, ku na yi di bwi na su si pɛɛli, di vɩnvɩrna tee ni, ku wæli di amu titi dwi tiinə Zwifə bam tee ni di

dwi-ge tiinə dı tee nı. Amv daa ta ne cana tınnı dım wınnı dı kagva wınnı dı nınnıv kım wınnı, kv ta wəli dı nıonna balv na paı ba yı dı ko-biə yı ba yagı ba daı tın tee nı. ²⁷ Amv yəni a tiini a tınnı zanzan kv ce a yıra nı. Kuni zanzan kv ma pa a ba dı a sui. Kana dı na-nyıom dı maa jaanı-nı yı a pınnı a tıti kuni zanzan. Waarv maa yəni tı zıv-nı yı a ba jıgı gwaarv. ²⁸ Amv nan bá wanı a ta wənnu tım maama a ti. Kıl v nan na wəli da tın, Zezi nıonna bam na wı je sılv maama nı tın wıbvııa mv tiini ya jıgı-nı de maama. ²⁹ Nıonna na bwənə Wε cwəııə kam tıgım wınnı, kv cıgı amv wı mv nıneenı kv yı amv tıti mv te. Nıonna na tısi o yagı Wε cwəııə kam tıgım, kv yəni kv tiini kv cıgı a wı mv.

³⁰ Kv nan na fınn sı a bırv a tıti tın, amv wı bırv a tıti dı wənnu tılv na bırv nı a bwənə tın mv. ³¹ Baııa-Wε ye nı amv ba fı vwan. Dınnı mv yı dı Yuutu Zezi Ko, yı Dı maıı dı zılv sı kv taa ve maıı kalv na ba ti tın. ³² Amv deen na wı Daması tıv kım wınnı tın, gıvırma tu wılv na nıı tıv kım o pa Pε Arıta tın mv tııı nıonna tıv kım nıə yam nı, sı ba yırv amv ba ja ba pa-o. ³³ Zezi karabiə bam ma kwe-nı ba kv tıttıgı wınnı, yı ba lə ıına kv nı nı ba pa a tıgı tıv kım kəbrə kam təkoro a tu yı a lu.

12

Wε na vırvı Poolı wənnu tılv tın

¹ Kv nan fınn mv sı a bırv a tıti dı kv na maıı kv ba jıgı nıııı dı, yı a ta wı ta dı Yuutu wımm na pε a yı na Wε-sıııı wənnu tılv na səgı tın, dıdaanı o na mε o cıga kam o ma vırvı-nı te tın.

² Amu nan ye noonu wodon, o na yi Zezi Krisi noonu. Bina fugə-yana na ke tin, We deen kwe-o DI ja DI di DI soho. Amu nan yeri ku yi o yira titi mu naa o joro mu. We nan mu ye ku na yi te tin. ³⁻⁴ Amu nan ye ni wontu suni o yi We-soho mu. Ku nan na yi o yira titi mu naa o joro mu, amu yeri, We mu ye. Ku nan yi daani mu o ni bitari silb na wari si honi tin, yi si wu manji si nabiinu ta di o ni tin. ⁵ Amu wu ta ki wupolo noonu wum kontu na ne kulb tin hwaani mu. Ku na dai kontu a ba se si a bri a titi, ku na dai wənu tɪlb na bri ni a bwənə tin yirani hwaani. ⁶ Amu ya na buhi si a bri a titi, ku ba ta yi jwərim a na te ciga tin hwaani. A nan ba bri a titi kontu. A ba lagi si noon-noonu buhi kulb na dwe amu tin o pa-ni, si o laan taa nii a titoha na yi te di a ni-taani na yi te tin.

⁷ We ba lagi si a ki kamunni di wo-kunkagila yalɔ zanzan a na ne tin. Mu ku kuri DI pe cam wu a yira wuni, ni sabari na zo-ni te tin. Sɔtaani ma togi ku hwaani si di yaari-ni, si a daa yi wani a ki kamunni. ⁸ Kuni bitɔ mu a loori di Yuutu wum si o li cam dim kontu a yira ni. ⁹ O maa wu se, yi o wi: «Amu zaani dim manji nmɔ. Behwaani amu dam dim wu tiini di tɔhi balɔ na bwənə tin tee ni mu.»

Mu ku kuri amu ki wupolo zanzan di wənu tɪlb na bri ni a bwənə tin, si ku pa Zezi Krisi dam dim taa kwəli-ni. ¹⁰ Kontu hwaani mu, a na yəni a bwənə, naa noona na jigi-ni ba twia, naa cam di beesim di liə na jigi-ni, amu ta jigi wupolo di kontu maama Zezi Krisi hwaani. Behwaani, a na yəni a bwənə manja kalɔ tin, kantɔ manja ni

mɔ Zezi pa-nɪ dam.

Pooli na li Korenti tiinə bam ηwaaɪ te tɪn

¹¹ Amɔ na brɪ a tɪtɪ te tɪn yɪ jwɛrim mɔ, yɪ kɔ yɪ abam fɪfɪɔn ηwaaɪ mɔ a kɪ kɔntɔ. Kɔ yɪ abam mɔ ya maɲɪ sɪ á brɪ amɔ cɪga kam. Kɔ yɪ cɪga mɔ nɪ amɔ daɪ kɔlɔkɔlɔ. Kɔ nan na yɪ balɔ na paɪ ba yɪ Zezi tɪntɔɲna yɪ ba pa ba dwe maama tɪn, a wɔ muri bantɔ yigə nɪ dɪ fɪnfɪɔn dɪ. ¹² Amɔ dɛɛn na wɔ abam tee nɪ tɪn, amɔ tɔɲɪ dɪ pu-dɪa mɔ, yɪ Wɛ kɪ wo-kɪnkagɪla dɪ wəənu tɪlɔ maama na brɪ nɪ amɔ sɪnɪ a yɪ Zezi tɪntɔɲnɔ tɪn. ¹³ Abam nan bɔɲɪ nɪ a wɔ kɪ abam lanyɪranɪ nɪ a na kɪ Zezi nɔɔna bam je sɪdonnə nɪ te tɪn mɔ na? Kɔ nan yɪ cɪga mɔ nɪ a wɔ yaari abam sɪ á pa-nɪ zənə. Á nan yaɲɪ kɔntɔ wɔɲɔ kɔm á ma cɛ-nɪ.

¹⁴ Amɔ na ti a yigə sɪ a ba abam te lele kɔntɔ tɪn, kɔ laan lagɪ kɔ kɪ kuni bɪtɔ mɔ. Amɔ nan daa ta bá yaari abam sɪ á pa-nɪ zənə. Kɔ nan daɪ á wəənu naa á səbu mɔ a laga, kɔ yɪ á tɪtɪ mɔ. Kɔ yɪ kwə mɔ lagɪ wəənu ba tɪɲɪ ba biə ηwaaɪ, sɪ kɔ daɪ biə mɔ wɔ kɪ kɔntɔ ba pa ba kwə. Abam nan nɪ dɪ amɔ biə mɔ te. ¹⁵ Kɔntɔ ηwaaɪ mɔ amɔ wɔ ta jɪɲɪ wɔpɔlɔ sɪ a kwe a wəənu maama a cɔɲɪ kɔ wəli dɪ a tɪtɪ yɪra abam ηwaaɪ. Amɔ na tiini a soe abam te tɪn, kɔ maɲɪ sɪ abam taá ba soe amɔ na?

¹⁶ Abam laan lwarɪ nɪ a dɛɛn ba yaari abam amɔ zənə ηwaaɪ. Nɔɔna badaara nan te nɪ, amɔ kɪ swan mɔ a ma jɔɲɪ á səbiə. ¹⁷ Kɔ nan na yɪ amɔ na tɔɲɪ nɔɔna balɔ maama abam tee nɪ tɪn, a wɔ tɔɲɪ ba wɔlɔwɔlɔ ηwaaɪ a pini abam səbu. ¹⁸ Kɔ na yɪ Titi, a dɛɛn loor-o mɔ sɪ o ba

abam te, yi a tɔŋɔ dí ko-bu wɔdon si o tɔgi did-o o ba. Titi nan wɔ pini abam kulɔkulɔ. Abam pa si Titi di amɔ wɔbɔŋa dai biɔwi mu na? Dɔbam nan tɔgi cwɛŋɔ didɔba mu.

¹⁹ Abam bɔŋɔ ni dí na ŋɔɔni tuntu maama tun, ku yi abam yigə ni mu dí ŋɔɔni si dí ma jɔŋi dí titi na? Dí nan na ŋwi di Zezi Kriŋi tun, ku yi We yigə ni mu dí ŋɔɔna.

A badon-sonnu-ba, dí na ki kulɔ maama tun yi si dí zəni abam mu, si á vu yigə We cwɛŋɔ kam wɔni. ²⁰ Amɔ nan jigi liə mu abam ŋwaanɔ si, a na tu abam te, abam bá ta yi ni amɔ na lagi te tun, yi kú pa amɔ di bá ta yi ni abam na lagi te tun. Amɔ ta maa jigi liə si á wó ta magi kantɔgo daani, yi á jigi wɔ-gɔrɔ di ban-zɔŋɔ, yi á lagi á yiratu zənə, yi á twi daani, yi á yi biɔari-nyina, yi á gooni daani, yi á kwəri á ki yoo yoo. ²¹ Amɔ daa ta jigi liə mu di abam si, amɔ na joori a ba á te, amɔ Tu We wó pa a na cavura abam ŋwaanɔ, di abam zanzan na wɔ ləni á wɔ di lwarim diɔ á na maŋi á ki tun. Amɔ na nɛ kuntu, kú pa a wɔ cɔgi zanzan di á ta na ki wo-digiru di boorim kikiə dwi maama yi á ba yagi tun.

13

Pooli na kaani Korenti tiinə bam te o ma kweeli tin

¹ Amɔ na lagi a ba abam te lele tun, ku laan lagi ku ki kuni biɔ mu. We tɔnɔ kum nan tagi ku wi: «Nɔɔnɔ na lagi si o saŋi o don, ku maŋi si nɔɔna bale naa batɔ mu taa yi o maana tiinə.» ² Kuntu ŋwaanɔ amɔ daa ta lagi a kaani abam balɔ deen

na maɲɪ á kɪ lwarɪm tɪn dɪ balɔ na daari tɪn maama, sɪ á læni á wɔrɔ dɪ á kəm-balwaarɔ tɪm. Amɔ daama na wɔ abam tee ni tɪn, a maɲɪ a kaani abam kɔntɔ. Amɔ nan daa tɛri abam tee ni lele kɔntɔ, yɪ a lagɪ sɪ a ta kaani abam, sɪ kɔ kɪ kuni bile. Kɔntɔ ɲwaani, taá ye-na ni, amɔ na joori a ba sɪ a na abam, nɔɔnɔ wɔlɔ maama daa ta na wɔ zagɪ o kikiə tɪn bá lu. ³ Kɔntɔ mɔ abam wó lwarɪ ni kɔ sɪni kɔ yɪ Zezi Krisi kwərə mɔ a jɪgɪ a ɲɔɔna, ni abam na maɲɪ á lagɪ sɪ á lwarɪ te tɪn. Zezi na kɪ abam te tɪn ba bri ni o bwənə, o bri o dam mɔ abam tɪtari ni. ⁴ Kɔ nan yɪ cɪga, o sɛ o tu o tɪtɪ o ji nabwəm yɪ ba pa-o tɔɔn-dagara baɲa ni. Kɔ daari o laan nan jɪgɪ ɲwɪa Wɛ dam dɪm ɲwaani mɔ. Dɪbam na yɪ o nɔɔna tɪn, dɪbam dɪ bwənə mɔ, dí nan na ɲwɪ dɪd-o tɪn, dí na wó kɪ te dɪ abam tɪn yɪ Wɛ dam dɪm ɲwaani mɔ.

⁵ Abam nan maɲɪ sɪ á maani á tɪtɪ mɔ á nii, á jɪgɪ wɔ-dɪdɔba dɪ Zezi na. Abam na maani á tɪtɪ kɔntɔ, á bá lwarɪ ni Zezi Krisi wɔra dɪ abam na? Naa kɔ yɪ abam maɲɪ á tɪtɪ mɔ yɪ á maɲɪ á ga?

⁶ Amɔ nan jɪgɪ tɪna sɪ á maani á lwarɪ ni dɪbam sɪni dí yɪ Zezi Krisi tɪntɔɲna mɔ. ⁷ Dí yəni dí loori Wɛ dí pa abam, sɪ á yɪ taá kɪ lwarɪm mɔ. Kɔ dai ni dí lagɪ sɪ dí bri nɔɔna mɔ ni dí yɪ Zezi tɪntɔɲna. Dí nan lagɪ sɪ á taá kɪ kulɔ na lana tɪn mɔ, dɪ nɔɔna na maɲɪ ba bri ni dɪbam mɔ tɔɲɪ dí ga dɪ. ⁸ Dɪbam bá sɛ sɪ dí kɪ kulɔ na wó cɔgɪ Wɛ cɪga kam tɪn, dí wó ta kɪ te na wó zəni-ka tɪn mɔ. ⁹ Abam na jɪgɪ Wɛ dam dɪm, yɪ dɪbam na maɲɪ dí bwənə, dí ta jɪgɪ wɔpolo. Dí nan wó ta loori Wɛ sɪ Dɪ zəni abam, sɪ á bɪ lanyiranɪ Wɛ

cwəŋə kam wɔni. ¹⁰ Kɔ yi kɔntɔ ŋwaani mu a puɔɔni wəənu tintɔ a pa abam yi a təri á tee ni, si a na tu á te, si a daa yi kɔ kəm-cɛəri dɔ abam dɔ dam dilɔ dí Yuutu wɔm na pɛ-ni tin. Dam dɔm kɔntɔ yi si a ma fɔgi abam mu, si kɔ dai si a ma cɔgi abam.

Pooli na jɔɔni Korenti tiina bam o ma kweeli te tin

¹¹ A ko-biə-ba, Wɛ wó pa á jəni lanyirani. Kwaanɔ-na si Wɛ wó pa á bi lanyirani DI cwəŋə kam wɔni. Á nan kɔ-na ni amɔ na loori abam te tin. Á taá jigi wɔbɔŋ-dɔdwi, si á daari á taá jigi bicari-zuru, si Wɛ dilɔ na pai sono dɔ bicari-zuru tin wó ta wɔ abam tee ni.

¹² Á na jeeri daani, si á taá jɔɔni daani lanyirani dɔ sono dɔ wɔ-pɔŋo.

Wɛ nɔɔna bam maama jɔɔni abam.

¹³ Dí Yuutu Zezi Krisi wó pa abam maama yu-yoŋo,

Baŋa-Wɛ sono kum wó ta wɔ á tee ni,
yi DI Joro kum wó pa á taá ŋwi daani dɔ ywəəni.

Wε Tɔnɔ dɪ kasum

Kasem (Kassem): Wε Tɔnɔ dɪ kasum New Testament

copyright © 1997 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kasem)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

993cfae5-b100-5981-87e7-5a648d773cb9